

EUROPA-MEDELHAVSAVTAL
OM UPPRÄTTANDE AV EN ASSOCIERING
MELLAN EUROPEISKA GEMENSKAPEN
OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN,
OCH REPUBLIKEN LIBANON, Å ANDRA SIDAN

KONUNGARIKET BELGIEN,

KONUNGARIKET DANMARK,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND,

REPUBLIKEN GREKLAND

KONUNGARIKET SPANIEN,

REPUBLIKEN FRANKRIKE,

IRLAND,

REPUBLIKEN ITALIEN,

STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,

KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,

REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,

REPUBLIKEN PORTUGAL,

REPUBLIKEN FINLAND,

KONUNGARIKET SVERIGE,

FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

fördragsslutande parter i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,
nedan kallade "medlemsstaterna", och

EUROPEISKA GEMENSKAPEN, nedan kallad "gemenskapen",

å ena sidan, och

REPUBLIKEN LIBANON, nedan kallad "Libanon",

å andra sidan,

SOM BEAKTAR den närhet och det ömsesidiga beroende som råder mellan gemenskapen, dess
medlemsstater och Libanon och som bygger på historiska band och gemensamma värderingar,

SOM BEAKTAR att gemenskapen, dess medlemsstater och Libanon önskar stärka dessa band och
upprätta bestående förbindelser på grundval av ömsesidighet, solidaritet, partnerskap och gemensam
utveckling,

SOM BEAKTAR den betydelse som parterna fäster vid iakttagandet av principerna i
Förenta nationernas stadga, särskilt respekten för de mänskliga rättigheterna, de demokratiska
principerna och de ekonomiska friheterna, som utgör själva grunden för associeringen,

SOM BEAKTAR den senaste politiska och ekonomiska utvecklingen såväl på den europeiska kontinenten som i Mellanöstern och det gemensamma ansvar som följer därav när det gäller stabilitet, säkerhet och välbefinnande i Europa–Medelhavsområdet,

SOM BEAKTAR den vikt som gemenskapen och Libanon fäster vid frihandel såsom den garanteras i Allmänna tull- och handelsavtalet från 1994 (GATT) samt i de övriga multilaterala avtal om handel med varor som är bifogade avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (WTO),

SOM BEAKTAR de skillnader i ekonomisk och social utveckling som finns mellan Libanon och gemenskapen och behovet av att förstärka den ekonomiska och sociala utvecklingen i Libanon,

SOM BEKRÄFTAR att Förenade kungariket och Irland är bundna av de bestämmelser i detta avtal som omfattas av tredje delen avdelning IV i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som separata avtalsslutande parter och inte som en del av gemenskapen, till dess att Förenade kungariket eller Irland (alltefter omständigheterna) meddelar Libanon att det har blivit bundet av bestämmelserna som en del av gemenskapen i enlighet med protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, vilket fogats till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Samma sak gäller för Danmark i enlighet med protokollet om Danmarks ställning, vilket fogats till dessa fördrag,

SOM ÖNSKAR till fullo uppnå målen för associeringen genom att genomföra de relevanta bestämmelserna i detta avtal i syfte att föra gemenskapens och Libanons ekonomiska och sociala utvecklingsnivåer närmare varandra,

SOM ÄR MEDVETNA om betydelsen av detta avtal, vilket är baserat på gemensamma intressen, ömsesidiga medgivanden, samarbete och dialog,

SOM ÖNSKAR utveckla en regelbunden politisk dialog om bilaterala och internationella frågor av gemensamt intresse,

SOM TAR HÄNSYN TILL gemenskapens vilja att stödja Libanon i dess strävanden att åstadkomma ekonomisk omstrukturering, reform och anpassning samt social utveckling,

SOM ÖNSKAR upprätta, bibehålla och fördjupa samarbetet genom en regelbunden dialog om ekonomiska, vetenskapliga, tekniska, sociala, kulturella och audiovisuella frågor för att uppnå en bättre ömsesidig förståelse,

SOM ÄR ÖVERTYGADE om att detta avtal kommer att skapa ett klimat som gynnar utvecklingen av de ekonomiska förbindelserna dem emellan, särskilt på handels- och investeringsområdet, vilket är av stor betydelse för att det ekonomiska omstrukturingsprogrammet och den tekniska moderniseringen skall kunna genomföras framgångsrikt,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

ARTIKEL 1

1. Härmed upprättas en associering mellan gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Libanon, å andra sidan.

2. Syftet med detta avtal skall vara att
 - a) tillhandahålla en lämplig ram för den politisk dialogen mellan parterna så att nära förbindelser kan utvecklas på alla områden som parterna betraktar som relevanta för en sådan dialog,
 - b) skapa förutsättningar för en gradvis liberalisering av handeln med varor, tjänster och kapital,
 - c) främja handeln och utvecklingen av harmoniska ekonomiska och sociala förbindelser mellan parterna, särskilt genom dialog och samarbete, för att gynna Libanons och det libanesiska folkets utveckling och välbefinnande,
 - d) främja ekonomiskt, socialt, kulturellt, finansiellt och valutarelaterat samarbete,
 - e) främja samarbete på andra områden som är av ömsesidigt intresse.

ARTIKEL 2

Förbindelserna mellan parterna och samtliga bestämmelser i detta avtal skall grundas på respekten för de demokratiska principerna och de grundläggande mänskliga rättigheterna enligt den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, vilken är vägledande för deras inrikes- och utrikespolitik och utgör en väsentlig beståndsdel av detta avtal.

AVDELNING I

POLITISK DIALOG

ARTIKEL 3

1. En regelbunden politisk dialog skall upprättas mellan parterna. Den skall göra det möjligt att mellan parterna upprätta varaktiga och solidariska förbindelser som bidrar till välförstånd, stabilitet och säkerhet i Medelhavsområdet och skapar ett klimat som präglas av förståelse och tolerans mellan kulturena.
2. Den politiska dialogen och det politiska samarbetet skall särskilt
 - a) underlätta parternas närmande till varandra genom utveckling av en bättre ömsesidig förståelse och genom regelbundet samråd om internationella frågor av gemensamt intresse,
 - b) göra det möjligt för vardera parten att beakta den andra partens ståndpunkt och intressen,

- c) bidra till att befästa säkerheten och stabiliteten i Medelhavsområdet, särskilt i Mellanöstern,
- d) främja gemensamma initiativ.

ARTIKEL 4

Den politiska dialogen skall omfatta alla frågor som är av gemensamt intresse för parterna och särskilt undersöka förutsättningarna för fred och säkerhet genom stöd till samarbete. Dialogen skall också syfta till att skapa nya former av samarbete som syftar till att uppnå gemensamma mål.

ARTIKEL 5

1. Den politiska dialogen skall äga rum regelbundet och närhelst det behövs, särskilt
 - a) på ministernivå, huvudsakligen inom ramen för associeringsrådet,
 - b) på högre tjänstemannanivå mellan företrädare för Libanon, å ena sidan, och rådets ordförandeskap och kommissionen, å andra sidan,
 - c) genom ett fullständigt utnyttjande av alla diplomatiska kanaler, särskilt regelbundna informationsmöten med tjänstemän, samråd vid internationella möten och kontakter mellan diplomatiska företrädare i tredje länder,

- d) vid behov, genom alla andra medel som kan bidra till att befästa dialogen och göra den mer effektiv.
2. En politisk dialog skall upprättas mellan Europaparlamentet och Libanons parlament.

AVDELNING II

FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR

GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER

ARTIKEL 6

Gemenskapen och Libanon skall, under en övergångsperiod på högst tolv år från och med detta avtals ikraftträdande, gradvis upprätta ett frihandelsområde i enlighet med de förfaranden som fastställs i denna avdelning och i överensstämmelse med bestämmelserna i Allmänna tull- och handelsavtalet från 1994 samt i de övriga multilaterala avtal om handel med varor som är bifogade avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (WTO), nedan kallade GATT.

KAPITEL 1

INDUSTRIPRODUKTER

ARTIKEL 7

Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas på produkter med ursprung i gemenskapen och Libanon som omfattas av kapitel 25–97 i Kombinerade nomenklaturen respektive den libanesiska tulltaxan, med undantag för de produkter som finns förtecknade i bilaga 1.

ARTIKEL 8

Produkter med ursprung i Libanon skall vid import till gemenskapen inte beläggas med tullar eller avgifter med motsvarande verkan.

ARTIKEL 9

1. Tullar och avgifter med motsvarande verkan som tillämpas på import till Libanon av produkter med ursprung i gemenskapen skall gradvis avskaffas enligt följande tidsplan:
 - Fem år efter detta avtals ikraftträdande skall varje tull eller avgift sänkas till 88 % av bastullsatsen.

- Sex år efter detta avtals ikraftträdande skall varje tull eller avgift sänkas till 76 % av bastullsatsen.
- Sju år efter detta avtals ikraftträdande skall varje tull eller avgift sänkas till 64 % av bastullsatsen.
- Åtta år efter detta avtals ikraftträdande skall varje tull och avgift sänkas till 52 % av bastullsatsen.
- Nio år efter detta avtals ikraftträdande skall varje tull eller avgift sänkas till 40 % av bastullsatsen.
- Tio år efter detta avtals ikraftträdande skall varje tull eller avgift sänkas till 28 % av bastullsatsen.
- Elva år efter detta avtals ikraftträdande skall varje tull eller avgift sänkas till 16 % av bastullsatsen.
- Tolv år efter detta avtals ikraftträdande skall resterande tullar och avgifter avskaffas.

2. Vid allvarliga svårigheter för en viss produkt får tidsplanen i punkt 1 ändras genom enhälligt beslut av associeringskommittén, förutsatt att den tidsplan för vilken ändring har begärts inte förlängs utöver den maximala övergångsperioden på tolv år för den berörda produkten. Om associeringskommittén inte har fattat beslut inom 30 dagar räknat från Libanons begäran om ändring av tidsplanen får Libanon tillfälligt upphäva tidsplanen för en period på högst ett år.

3. För varje berörd produkt skall den bastullsats utifrån vilken sänkningarna i enlighet med punkt 1 skall beräknas vara de tullsatser som avses i artikel 19.

ARTIKEL 10

Bestämmelserna om avskaffandet av importtullar skall även gälla för tullar av skattemässig karaktär.

ARTIKEL 11

1. Libanon får under en begränsad tid vidta undantagsåtgärder, i form av höjda eller återinförda tullar, som avviker från bestämmelserna i artikel 9.
2. Dessa åtgärder får gälla endast nya och framväxande industrier eller sektorer som genomgår omstrukturering eller befinner sig i allvarliga svårigheter, särskilt när dessa svårigheter medför allvarliga sociala problem.
3. De importtullar som till följd av sådana åtgärder tillämpas i Libanon på produkter med ursprung i gemenskapen får inte överstiga 25 % av värdet och skall innebära en fortsatt förmån för produkter med ursprung i gemenskapen. Det totala värdet på import av produkter som omfattas av dessa åtgärder får inte överstiga 20 % av det årliga genomsnittet av den totala importen av industriprodukter från gemenskapen under de senaste tre år för vilka det föreligger statistik.

4. Dessa åtgärder skall tillämpas under en period på högst fem år om inte en längre period har beviljats av associeringskommittén. De skall upphöra att gälla senast vid utgången av den maximala övergångsperioden på tolv år.

5. Inga sådana åtgärder får införas för en produkt om mer än tre år har förflutit efter avskaffandet av alla tullar och kvantitativa restriktioner eller avgifter eller åtgärder med motsvarande verkan för den produkten.

6. Libanon skall underrätta associeringskommittén om alla undantagsåtgärder som landet avser att införa, och på gemenskapens begäran skall samråd ske om de berörda åtgärderna och sektorerna innan de börjar tillämpas. Om Libanon inför sådana åtgärder skall landet förelägga associeringskommittén en tidsplan för avskaffandet av de tullar som införts enligt denna artikel. Tidsplan skall omfatta en gradvis avveckling av dessa tullar genom lika stora årliga sänkningar, och avvecklingen skall inledas senast vid utgången av det andra året efter det att tullarna infördes. Associeringskommittén får besluta om en annan tidsplan.

7. Med avvikelse från punkt 4 får associeringskommittén, för att ta hänsyn till de svårigheter som är förenade med etableringen av en ny industri, i undantagsfall tillåta Libanon att fortsätta tillämpa de åtgärder som redan införts i enlighet med punkt 1 för en period på högst tre år utöver övergångsperioden på tolv år.

KAPITEL 2

JORDBRUKS- OCH FISKERIPRODUKTER SAMT
BEARBETADE JORDBRUKSPRODUKTER

ARTIKEL 12

Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas på produkter med ursprung i gemenskapen och Libanon som omfattas av kapitlen 1–24 i Kombinerade nomenklaturen respektive den libanesiska tulltaxan samt på produkter som finns förtecknade i bilaga 1.

ARTIKEL 13

Gemenskapen och Libanon skall gradvis öka liberaliseringen av handel dem emellan med sådana jordbruks- och fiskeriprodukter och bearbetade jordbruksprodukter som är av intresse för båda parterna.

ARTIKEL 14

1. De jordbruksprodukter med ursprung i Libanon som finns förtecknade i protokoll nr 1 om import till gemenskapen skall omfattas av bestämmelserna i det protokollet.
2. De jordbruksprodukter med ursprung i gemenskapen som finns förtecknade i protokoll nr 2 om import till Libanon skall omfattas av bestämmelserna i det protokollet.

3. Handel med bearbetade jordbruksprodukter som omfattas av detta kapitel skall omfattas av bestämmelserna i protokoll nr 3.

ARTIKEL 15

1. Fem år efter det att detta avtal har trätt i kraft skall gemenskapen och Libanon bedöma situationen i syfte att fastställa vilka åtgärder de skall tillämpa ett år efter översynen av detta avtal, i enlighet med det mål som anges i artikel 13.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1, och med beaktande av omfattningen av handeln med jordbruks- och fiskeriprodukter och bearbetade jordbruksprodukter mellan parterna samt dessa produkters särskilda känslighet, skall gemenskapen och Libanon i associeringsrådet för varje produkt systematiskt och ömsesidigt undersöka möjligheterna att bevilja varandra ytterligare medgivanden.

ARTIKEL 16

1. Om särskilda regler skulle införas till följd av genomförandet av endera partens jordbrukspolitik, om de befintliga reglerna skulle ändras eller om bestämmelserna om genomförandet av endera partens jordbrukspolitik skulle ändras eller utvidgas, får den berörda parten för de berörda produkterna ändra de ordningar som fastställs i detta avtal.

2. Den part som genomför en sådan ändring skall underrätta associeringskommittén om detta. På begäran av den andra parten skall associeringskommittén sammanträda för att ta denna parts intressen i beaktande.
3. Om gemenskapen eller Libanon genom tillämpning av punkt 1 ändrar den ordning som genom detta avtal har fastställts för jordbruksprodukter, skall de bevilja import med ursprung i den andra parten en förmån som är jämförbar med den som anges i detta avtal.
4. En sådan ändring av den ordning som gäller enligt detta avtal skall på begäran av den andra parten bli föremål för samråd i associeringsrådet.

ARTIKEL 17

1. Parterna är överens om att samarbeta för att minska risken för bedrägeri vid tillämpningen av handelsbestämmelserna i detta avtal.
2. Utan hinder av andra bestämmelser i detta avtal gäller att om en part finner att det föreligger tillräckliga bevis för bedrägeri, till exempel en betydande ökning av handeln med produkter från den ena parten till den andra som överskrider den nivå som återspeglar ekonomiska förhållanden som exempelvis normala produktions- och exportkapaciteter, eller en underlåtenhet att tillhandahålla det administrativa samarbete som är nödvändigt för att den andra parten skall kunna kontrollera ursprungsbevisen, skall parterna omedelbart inleda samråd för att finna en lämplig lösning. I avvaktan på en sådan lösning får den berörda parten vidta de åtgärder som den anser nödvändiga. Vid val av åtgärder skall de som minst stör detta avtals tillämpning prioriteras.

KAPITEL 3

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 18

1. Inga nya tullar på import eller export eller avgifter med motsvarande verkan får införas i handeln mellan gemenskapen och Libanon, och de som redan tillämpas när detta avtal träder i kraft får inte höjas såvida inte annat anges i detta avtal.
2. Inga nya kvantitativa importrestriktioner eller åtgärder med motsvarande verkan får införas i handeln mellan gemenskapen och Libanon.
3. Kvantitativa importrestriktioner och åtgärder med motsvarande verkan vid handel mellan Libanon och gemenskapen skall avskaffas när detta avtal träder i kraft.
4. Varken gemenskapen eller Libanon skall på export mellan sig tillämpa vare sig tullar eller avgifter med motsvarande verkan, eller kvantitativa restriktioner eller åtgärder med motsvarande verkan.

ARTIKEL 19

1. För varje produkt skall den bastullsats utifrån vilken de gradvisa sänkningar som anges i artikel 9.1 skall beräknas vara den tullsats som faktiskt tillämpas gentemot gemenskapen den dag då förhandlingarna slutförs.

2. Om Libanon ansluter sig till WTO skall tullsatserna för import mellan parterna vara den bundna tullsats som gäller inom WTO eller den tullsats som faktiskt tillämpas den dag då Libanon blir medlem, om denna är lägre. Om en tullsänkning tillämpas *erga omnes* efter anslutningen till WTO skall den nedsatta tullsatsen tillämpas.
3. Bestämmelsen i punkt 2 skall gälla för alla tullsänkningar som tillämpas *erga omnes* efter den dag då förhandlingarna slutfördes.
4. Parterna skall underrätta varandra om de tullsatser de tillämpade den dag då förhandlingarna slutfördes.

ARTIKEL 20

Produkter med ursprung i Libanon som importeras till gemenskapen skall inte medges en gynnsammare behandling än den som tillämpas av medlemsstaterna sinsemellan.

ARTIKEL 21

1. Parterna får inte införa någon åtgärd eller något förfarande av inhemsk skattemässig karaktär som direkt eller indirekt ger upphov till diskriminering av produkter från den ena parten i förhållande till likadana produkter med ursprung på den andra partens territorium.
2. För produkter som exporteras till den ena partens territorium får återbetalning av inhemska indirekta skatter inte ske till ett högre belopp än de indirekta skatter som de direkt eller indirekt belagts med.

ARTIKEL 22

1. Detta avtal skall inte hindra upprätthållandet eller upprättandet av tullunioner, frihandelsområden eller ordningar för gränshandel, såvida dessa inte ändrar de handelsordningar som fastställs i detta avtal.
2. Parterna skall i associeringskommittén samråda om avtal om upprättande av sådana tullunioner eller frihandelsområden och, på begäran, om andra viktiga frågor rörande deras respektive handelspolitik med tredje land. Särskilt om ett tredje land ansluter sig till gemenskapen skall sådant samråd äga rum för att säkerställa att hänsyn kan tas till gemenskapens och Libanons gemensamma intressen.

ARTIKEL 23

Om en av parterna konstaterar att dumpning förekommer i handeln med den andra parten enligt gällande internationella regler och enligt artikel VI i GATT 1994 och relevant intern lagstiftning, får den vidta lämpliga åtgärder mot dumpningen i enlighet med WTO-avtalet om tillämpning av artikel VI i GATT 1994 och relevant intern lagstiftning.

ARTIKEL 24

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 35 skall WTO-avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder tillämpas mellan parterna.

2. Till dess att nödvändiga regler enligt artikel 35.2 antas får en av parterna, om den konstaterar att subventioner förekommer i handeln med den andra parten enligt gällande internationella regler och enligt artiklarna VI och XVI i GATT 1994 och relevant intern lagstiftning, vidta lämpliga åtgärder mot dessa subventioner i överensstämmelse med dessa regler och med WTO-avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder och relevant intern lagstiftning.

ARTIKEL 25

1. Bestämmelserna i artikel XIX i GATT 1994 och WTO-avtalet om skyddsåtgärder och därtill anknuten intern lagstiftning skall tillämpas mellan parterna.
2. Före tillämpningen av skyddsåtgärder i enlighet med internationella regler skall den part som avser att tillämpa sådana åtgärder förse associeringskommittén med alla relevanta upplysningar som krävs för en grundlig undersökning av situationen i syfte att finna en lösning som är godtagbar för båda parterna.

Parterna skall omgående samråda i associeringskommittén i syfte att finna en sådan lösning. Om detta samråd inte leder till att parterna inom 30 dagar efter det att samrådet inleddes når en överenskommelse om en lösning i syfte att undvika skyddsåtgärder, får den part som avser att införa skyddsåtgärder tillämpa bestämmelserna i artikel XIX i GATT 1994 och WTO-avtalet om skyddsåtgärder.

3. Vid valet av skyddsåtgärder enligt denna artikel skall parterna i första hand välja de åtgärder som minst inverkar på uppnåendet av målen i detta avtal.

4. Skyddsåtgärderna skall omgående anmälas till associeringskommittén och skall där bli föremål för periodiska samråd, särskilt i syfte att avskaffa dem så snart som omständigheterna tillåter.

ARTIKEL 26

1. Om tillämpningen av bestämmelserna i artikel 18.4 medför

a) återexport till ett tredje land gentemot vilket den exporterande parten för produkten i fråga upprätthåller kvantitativa exportbegränsningar, exporttullar eller åtgärder med motsvarande verkan, eller

b) en allvarlig brist, eller risk härför, på en produkt som är väsentlig för den exporterande parten,

och om de situationer som beskrivs ovan medför eller sannolikt kommer att medföra allvarliga svårigheter för den exporterande parten, får den parten vidta lämpliga åtgärder på de villkor och enligt de förfaranden som anges i punkt 2.

2. De svårigheter som kan uppstå till följd av de situationer som anges i punkt 1 skall föreläggas associeringskommittén för undersökning. Associeringskommittén får fatta nödvändiga beslut för att undanröja svårigheterna. Om inget beslut har fattats inom 30 dagar efter anmälan av ärendet, får den exporterande parten vidta lämpliga åtgärder med avseende på exporten av produkten i fråga. Åtgärderna skall vara icke-diskriminerande och avskaffas när omständigheterna inte längre motiverar att de upprätthålls.

ARTIKEL 27

Detta avtal skall inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering av varor som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet, skyddet av människors och djurs hälsa och liv, bevarandet av växter, skyddet av nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde, skyddet av immateriella, industriella och kommersiella rättigheter eller på bestämmelser om guld och silver och bevarande av uttömbara naturkällor. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller en förtäckt begränsning av handeln mellan parterna.

ARTIKEL 28

När det gäller tillämpning av bestämmelserna i denna avdelning definieras begreppet "ursprungsprodukter" och de metoder för administrativt samarbete som är knutna därtill i protokoll nr 4.

ARTIKEL 29

Varor som importeras till gemenskapen skall klassificeras enligt Kombinerade nomenklaturen.

Varor som importeras till Libanon skall klassificeras enligt den libanesiska tulltaxan.

AVDELNING III

ETABLERINGSRÄTT OCH TILLHANDAHÅLLANDE AV TJÄNSTER

ARTIKEL 30

1. Den behandling som parterna beviljar varandra när det gäller etableringsrätt och tillhandahållande av tjänster skall baseras på parternas åtaganden och andra skyldigheter enligt Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS). Denna bestämmelse skall träda i kraft den dag då Libanon slutgiltigt ansluter sig till WTO.
2. Libanon förbinder sig att utarbeta en lista över särskilda åtaganden när det gäller tjänster i enlighet med artikel XX i GATS och lämna den till Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater så snart den har slutförts.
3. Parterna förbinder sig att överväga utveckling av ovanstående bestämmelser i syfte att upprätta ett "avtal om ekonomisk integration" enligt artikel V i GATS.

4. Det mål som anges i punkt 3 skall undergå en första granskning av associeringsrådet ett år efter det att detta avtal trätt i kraft.
5. Mellan dagen för ikraftträdandet av detta avtal och Libanons anslutning till WTO skall parterna inte vidta några åtgärder som gör villkoren för tillhandahållande av tjänster av gemenskapens eller Libanons tillhandahållare av tjänster mindre gynnsamma än de villkor som gällde den dag då detta avtal trädde i kraft.
6. I denna avdelning används följande beteckningar med de betydelser som här anges.
 - a) *tillhandahållare av tjänster* i en part: en juridisk eller fysisk person som söker tillhandahålla eller tillhandahåller en tjänst.
 - b) *juridisk person*: ett företag eller dotterbolag som inrättats i enlighet med lagstiftningen i en av gemenskapens medlemsstater eller i Libanon och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet på antingen gemenskapens eller Libanons territorium. Om den juridiska personen endast har sitt säte eller huvudkontor i antingen gemenskapen eller Libanon skall den inte anses vara en juridisk person från gemenskapen eller från Libanon annat än om dess verksamhet har en verklig och kontinuerlig förbindelse med antingen gemenskapens eller Libanons ekonomi.
 - c) *dotterbolag*: en juridisk person som faktiskt kontrolleras av en annan juridisk person.
 - d) *fysisk person*: en person som är medborgare antingen i en av gemenskapens medlemsstater eller i Libanon enligt respektive nationell lagstiftning.

AVDELNING IV

BETALNINGAR, KAPITAL, KONKURRENS
OCH ANDRA EKONOMISKA BESTÄMMELSER

KAPITEL 1

LÖPANDE BETALNINGAR OCH KAPITALRÖRELSER

ARTIKEL 31

Inom ramen för bestämmelserna i detta avtal och i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 33 och 34 får det inte finnas några restriktioner mellan gemenskapen, å ena sidan, och Libanon, å andra sidan, när det gäller kapitalrörelser och det får inte förekomma någon diskriminering som grundar sig på deras medborgares nationalitet eller bostadsort eller på var kapitalet investeras.

ARTIKEL 32

Löpande betalningar som har samband med rörligheten för varor, personer, tjänster eller kapital inom ramen för detta avtal skall vara fria från alla restriktioner.

ARTIKEL 33

1. Om inte annat följer av andra bestämmelser i detta avtal och andra internationella åtaganden som gemenskapen och Libanon har gjort skall bestämmelserna i artiklarna 31 och 32 inte påverka tillämpningen av eventuella restriktioner dem emellan vid tidpunkten för ikraftträdandet av detta avtal i fråga om kapitalrörelser mellan parterna i samband med direktinvesteringar, bl.a. i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller medgivande av säkerheter för kapitalmarknaden.
2. Överföring till utlandet av investeringar som gjorts i Libanon av personer bosatta i gemenskapen eller i gemenskapen av personer bosatta i Libanon samt de vinster som härrör från dessa investeringar skall emellertid inte beröras.

ARTIKEL 34

Om en eller flera av gemenskapens medlemsstater eller Libanon har eller kan få allvarliga svårigheter med avseende på sin betalningsbalans, får gemenskapen eller Libanon, i enlighet med de villkor som fastställts inom ramen för GATT och artiklarna VIII och XIV i stadgan för Internationella valutafonden (IMF), vidta restriktiva åtgärder för löpande betalningar om detta är absolut nödvändigt. Gemenskapen eller Libanon skall omedelbart underrätta den andra parten om detta och så fort som möjligt överlämna en tidsplan för avskaffande av dessa åtgärder.

KAPITEL 2

KONKURRENSBESTÄMMELSER OCH ANDRA EKONOMISKA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 35

1. Följande är oförenligt med detta avtals rätta tillämpning, i den utsträckning det kan påverka handeln mellan gemenskapen och Libanon:
 - a) Alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden mellan företag som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen, i enlighet med vad som fastställs i deras respektive lagstiftning.
 - b) Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning inom gemenskapens eller Libanons hela territorier eller en väsentlig del därav, i enlighet med vad som fastställs i deras respektive lagstiftning.
2. Parterna skall genomföra sin respektive konkurrenslagstiftning och utbyta information, varvid hänsyn skall tas till de begränsningar som beror på sekretesskraven. Nödvändiga samarbetsregler för genomförande av punkt 1 skall antas av associeringskommittén inom fem år från och med ikraftträdandet av detta avtal.

3. Om gemenskapen eller Libanon anser att ett visst förfarande är oförenligt med villkoren i punkt 1, och om detta förfarande vållar eller riskerar att vålla den andra parten allvarlig skada, får den berörda parten vidta lämpliga åtgärder efter samråd med associeringskommittén eller efter 30 arbetsdagar efter det att ärendet hänskjutits för sådant samråd.

ARTIKEL 36

Medlemsstaterna och Libanon skall, utan att det påverkar de åtaganden som gjorts eller kommer att göras enligt GATT, gradvis anpassa alla statliga handelsmonopol så att det vid utgången av det femte året efter detta avtals ikraftträdande inte förekommer någon diskriminering mellan medborgarna i medlemsstaterna och i Libanon avseende villkoren för upphandling och saluförande av varor. Associeringskommittén skall underrättas om de åtgärder som vidtas för att genomföra detta mål.

ARTIKEL 37

När det gäller offentliga företag och företag som har beviljats särskilda rättigheter eller ensamrätt skall associeringsrådet se till att det från och med femte året efter detta avtals ikraftträdande inte vidtas eller bibehålls någon åtgärd som snedvrider handeln mellan gemenskapen och Libanon på ett sätt som strider mot parternas intressen. Denna bestämmelse skall inte hindra det rättsliga eller faktiska genomförandet av de särskilda uppgifter som tilldelats dessa företag.

ARTIKEL 38

1. I enlighet med bestämmelserna i denna artikel och i bilaga 2 skall parterna se till att det finns ett fullgott och effektivt skydd för immateriella, industriella och kommersiella rättigheter i överensstämmelse med högsta internationella normer, inbegripet effektiva medel för att säkerställa att sådana rättigheter respekteras.
2. Parterna skall regelbundet se över tillämpningen av denna artikel och av bilaga 2. Om det uppstår sådana svårigheter på området för skydd av immateriella rättigheter som påverkar handelsförhållandena, skall brådskande samråd äga rum på begäran av endera parten i syfte att finna lösningar som är tillfredsställande för båda parter.

ARTIKEL 39

1. Parterna skall ha som mål att åstadkomma en ömsesidig och gradvis liberalisering av den offentliga upphandlingen.
2. Associeringsrådet skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra bestämmelserna i punkt 1.

AVDELNING V

EKONOMISKT SAMARBETE OCH SEKTORSSAMARBETE

ARTIKEL 40

Mål

1. Parterna skall tillsammans fastställa de strategier och förfaranden som är nödvändiga för att genomföra samarbetet inom de områden som omfattas av denna avdelning.
2. Parterna åtar sig att stärka sitt ekonomiska samarbete till ömsesidig nytta och i den anda av partnerskap som präglar detta avtal.
3. Syftet med det ekonomiska samarbetet skall vara att stödja Libanons åtgärder för att åstadkomma en hållbar ekonomisk och social utveckling.

ARTIKEL 41

Räckvidd

1. Samarbetet skall framför allt inriktas på verksamhetsområden som utsätts för inhemska krav och svårigheter eller som påverkas av liberaliseringen av hela den libanesiska ekonomin, särskilt liberaliseringen av handeln mellan Libanon och gemenskapen.

2. Samarbetet skall dessutom inriktas på de områden som sannolikt kan underlätta ett närmande mellan Libanons och gemenskapens ekonomier, särskilt de områden som skapar tillväxt och sysselsättning.
3. Bevarandet av miljön och den ekologiska jämvikten skall vara ett väsentligt inslag i de olika områdena som rör ekonomiskt samarbete.
4. Parterna kan enas om att utvidga det ekonomiska samarbetet till andra sektorer som inte omfattas av bestämmelserna i denna avdelning.

ARTIKEL 42

Metoder och förfaranden

Det ekonomiska samarbetet skall genomföras särskilt genom

- a) en regelbunden dialog om ekonomi mellan parterna, vilken omfattar alla den makroekonomiska politikens områden,
- b) regelbundet utbyte av information och idéer inom varje samarbetsområde, inbegripet möten mellan tjänstemän och experter,
- c) rådgivning, expertutlåtanden och utbildning,
- d) genomförande av gemensamma åtgärder, t.ex. seminarier och workshops,
- e) tekniskt, administrativt och rättsligt bistånd,
- f) spridning av information om samarbetet.

ARTIKEL 43

Utbildning

Samarbetet skall syfta till att

- a) fastställa metoder för att avsevärt förbättra situationen när det gäller utbildning, särskilt yrkesutbildning,
- b) främja upprättandet av starka band mellan organ som är specialiserade på gemensamma åtgärder, utbyte av erfarenheter och sakkunskap, särskilt ungdomsutbyte samt utbyte mellan universitet och andra utbildningsinrättningar, i syfte att knyta kulturerna närmare samman,
- c) särskilt främja kvinnornas tillgång till utbildning, inbegripet teknisk utbildning, högre utbildning och yrkesutbildning.

ARTIKEL 44

Vetenskapligt och tekniskt samarbete

Samarbetet skall inriktas på att

- a) främja upprättandet av permanenta förbindelser mellan parternas forskarsamfund, särskilt genom
 - Tillträde för Libanon till gemenskapens program för forskning och teknisk utveckling i överensstämmelse med gemenskapsbestämmelser om tredje lands deltagande i dessa program,

- Libanons deltagande i decentraliserade samarbetsnät,
 - främjande av synergier mellan forskning och utbildning,
- b) stärka forskningskapaciteten och den tekniska utvecklingen i Libanon,
- c) främja teknisk innovation, överföring av ny teknik och kunskapsspridning,
- d) undersöka hur Libanon kan delta i de europeiska ramprogrammen för forskning.

ARTIKEL 45

Miljö

1. Parterna skall främja samarbete när det gäller att förhindra en försämring av miljön, begränsa föroreningar och se till att naturtillgångarna används rationellt i syfte att säkerställa en hållbar utveckling.
2. Samarbetet skall särskilt inriktas på
- a) vattenkvaliteten i Medelhavet och kontroll och förebyggande av havsföroreningar,
 - b) avfallshantering, särskilt hantering av giftigt avfall,
 - c) saltanrikning,
 - d) miljövård i känsliga kustområden,

- e) utbildning och information om miljöfrågor,
- f) användning av avancerade instrument för miljöledning och miljötillsyn, särskilt av miljöinformationssystemen och miljökonsekvensbedömningar,
- g) effekten av den industriella utvecklingen på miljön i allmänhet och på säkerheten vid industrianläggningar i synnerhet,
- h) jordbrukets inverkan på mark- och vattenkvaliteten,
- i) markvård,
- j) rationell hantering av vattenresurser,
- k) gemensam forsknings- och övervakningsverksamhet och gemensamma program och projekt.

ARTIKEL 46

Industriellt samarbete

Samarbetet skall syfta till att

- a) uppmuntra samarbete mellan parternas ekonomiska aktörer, bland annat när det gäller Libanons tillgång till gemenskapens företagsnätverk,

- b) stödja ansträngningar för modernisering och omstrukturering av Libanons industri inom den offentliga och den privata sektorn (bland annat den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin),
- c) främja en miljö som är gynnsam för privata initiativ i syfte att stimulera och diversifiera produktion som är avsedd för den inhemska marknaden och exportmarknaden,
- d) bättre ta tillvara de mänskliga resurserna och den industriella potentialen i Libanon genom ett bättre utnyttjande av nyskapande, forskning och teknisk utveckling,
- d) underlätta tillträdet till kapitalmarknaderna för finansiering av investeringar i produktionen,
- f) uppmuntra utveckling av små och medelstora företag, särskilt genom att
 - främja kontakter mellan företag, delvis genom gemenskapsnätverk och gemenskapsinstrument för främjande av industriellt samarbete och partnerskap,
 - underlätta tillgången till kredit för investeringsfinansiering,
 - göra information och stödtjänster tillgängliga,
 - bättre ta tillvara de mänskliga resurserna i syfte att främja nyskapande och upprätta projekt och ekonomisk verksamhet.

ARTIKEL 47

Främjande och skydd av investeringar

1. Samarbetet skall syfta till att öka inflödet av kapital, expertkunskap och teknik till Libanon genom bland annat följande:
 - a) Lämpliga åtgärder för att identifiera investeringsmöjligheter och informationskanaler rörande investeringsbestämmelser.
 - b) Tillhandahållande av uppgifter om europeiska investeringsordningar (tekniskt bistånd, direkt ekonomiskt stöd, skattelättnader, investeringsförsäkringar osv.) för utländska investeringar och bättre möjligheter för Libanon att dra nytta av dessa.
 - c) Undersökning av möjligheterna att bilda samriskföretag (särskilt för små och medelstora företag) och, när detta är lämpligt, ingående av avtal mellan medlemsstaterna och Libanon.
 - d) Upprättande av mekanismer för att främja investeringar.
 - e) Utveckling av en rättslig ram som främjar investeringar mellan de två parterna genom ingående av avtal mellan medlemsstaterna och Libanon om skydd av investeringar, när detta är lämpligt, och om förhindrande av dubbelbeskattning.
2. Samarbetet kan utökas till att omfatta planering och genomförande av projekt som visar hur man effektivt kan tillägna sig och använda grundläggande teknik, använda standarder, utveckla mänskliga resurser och skapa lokala arbetstillfällen.

ARTIKEL 48

Samarbete om standardisering och bedömning av överensstämmelse

Parterna skall samarbeta när det gäller att

- a) minska skillnaderna när det gäller standardisering, metrologi, kvalitetsstyrning samt bedömning av överensstämmelse,
- b) modernisera Libanons laboratorier,
- c) förhandla fram avtal om ömsesidigt erkännande så fort villkoren för detta är uppfyllda,
- d) stärka Libanons institutioner med ansvar för standardisering, kvalitet och immateriella, industriella och kommersiella rättigheter.

ARTIKEL 49

Tillnärmning av lagstiftning

Parterna skall göra sitt bästa för att uppnå en tillnärmning mellan sina respektive lagstiftningar i syfte att underlätta genomförandet av detta avtal.

ARTIKEL 50

Finansiella tjänster

Samarbetet skall syfta till en tillnärmning av gemensamma regler och normer bland annat för att

- a) utveckla Libanons finansmarknad,
- b) förbättra systemen för bokföring, revision, övervakning och reglering av finansiella tjänster och finansiell kontroll i Libanon.

ARTIKEL 51

Jordbruk och fiske

Samarbetet skall syfta till

- a) att stödja åtgärder för en differentiering av produktionen,
- b) att minska livsmedelsberoendet,
- c) att främja ett miljövänligt jordbruk,

- d) att upprätta närmare förbindelser mellan de båda parternas företag, yrkesgrupper och yrkesorganisationer,
- e) att ge tekniskt bistånd och teknisk utbildning samt stöd till agronomisk forskning, rådgivningstjänster, jordbruksutbildning och teknisk utbildning av personal inom jordbrukssektorn,
- f) att harmonisera fyto-sanitära och veterinära normer,
- g) att stödja en integrerad landsbygdsutveckling, bland annat förbättring av de grundläggande tjänsterna och utveckling av ekonomisk verksamhet, särskilt i de regioner som berörs av utrotning av olagliga grödor,
- h) samarbete mellan landsbygdsregioner och utbyte av erfarenheter och kunskap om landsbygdsutveckling,
- i) utveckling av havsfiske och vattenbruk,
- j) utveckling av förpacknings-, lagrings- och saluföringsteknik och förbättring av distributionskanaler,
- k) utveckling av vattenresurser för jordbruket,
- l) utveckling av skogssektorn, särskilt när det gäller återbeskogning, förebyggande av skogsbränder, skogsbete och bekämpning av ökenspridning,
- m) ökad mekanisering av jordbruket och främjande av tjänstekooperativ inom jordbruket,
- n) stärkning av creditsystemet för jordbruket.

ARTIKEL 52

Transport

Samarbetet skall syfta till att

- a) omstrukturera och modernisera infrastrukturer för vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser som står i förbindelse med de stora transeuropeiska kommunikationslederna av gemensamt intresse,
- b) fastställa och tillämpa driftsstandarder som är jämförbara med dem som gäller inom gemenskapen,
- c) förbättra den tekniska utrustningen så att den överensstämmer med gemenskapens standarder för multimodal transport, containertrafik och omlastning,
- d) förbättra transitering på väg och till sjöss och multimodal transitering samt förvaltningen av hamnar, flygplatser, sjö- och lufttrafikkontroll, järnvägar och navigationshjälpmedel,
- e) omorganisera och omstrukturera sektorn för kollektivtransport, inbegripet allmänna kommunikationsmedel.

ARTIKEL 53

Informationssamhälle och telekommunikation

1. Parterna är medvetna om att informations- och kommunikationsteknik är viktiga beståndsdelar i det moderna samhället, har en avgörande betydelse för den ekonomiska och sociala utvecklingen och utgör en grundval för det framväxande informationssamhället.

2. Samarbetet på detta område skall särskilt inriktas på
 - a) en dialog om frågor rörande olika aspekter av informationssamhället, bland annat telekommunikationspolitik,
 - b) informationsutbyte och tekniskt bistånd i normgivningsfrågor, standardisering, bedömning av överensstämmelse och certifiering på områdena informationsteknik och telekommunikationsteknik,
 - c) spridning av ny informations- och telekommunikationsteknik och av förbättrade faciliteter för avancerade kommunikations- och informationstjänster och för kommunikations- och informationsteknik,
 - d) främjande och genomförande av gemensamma projekt inom forskning, teknisk utveckling och industriell tillämpning på områdena informations- och kommunikationsteknik, telematik och informationssamhället,
 - e) libanesiska organisationers deltagande i pilotprojekt och europeiska program inom etablerade ramar,
 - f) samtrafikförmåga och driftskompatibilitet mellan gemenskapens och Libanons telematiska nätverk och tjänster,
 - g) en dialog om samarbete rörande regler för internationella tjänster, inbegripet aspekter rörande skydd av data och av privatlivet.

ARTIKEL 54

Energi

Samarbetet skall inriktas på

- a) främjande av förnybar energi,
- b) främjande av energibesparingar och energieffektivitet,
- c) tillämpad forskning om databanksnät mellan samhällsaktörer och ekonomiska aktörer från båda parter,
- d) stöd till modernisering och utveckling av energinät och deras förbindelser med gemenskapens nät.

ARTIKEL 55

Turism

Samarbetet skall syfta till att

- a) främja investeringar i turism,
- b) förbättra kunskapen om turistindustrin och verka för större samstämmighet i fråga om politik som påverkar turismen,

- c) främja spridning av turismen över årstiderna,
- d) betona det kulturella arvets betydelse för turismen,
- e) sörja för att balansen mellan turism och miljö upprätthålls på lämpligt sätt,
- f) öka turismens konkurrenskraft genom stöd till en bättre standard och ökat yrkeskunnande,
- g) förbättra informationsflödet,
- h) öka utbildningsåtgärderna rörande drift och administration av hotell och utbildning i annan hotellrelaterad verksamhet,
- i) anordna utbyte av erfarenheter för att sörja för en balanserad, hållbar utveckling av turismen, särskilt genom utbyte av information, utställningar, konvent och publikationer om turism.

ARTIKEL 56

Tullsamarbete

1. Parterna skall utveckla tullsamarbetet för att säkerställa att handelsbestämmelserna efterlevs. De skall i detta syfte inleda en dialog om tullfrågor.
2. Samarbetet skall främst inriktas på
 - a) förenkling av kontroller och förfaranden för tullklarering av varor,

- b) möjligheten att länka samman gemenskapens och Libanons transiteringssystem,
 - c) informationsutbyte mellan sakkunniga och yrkesutbildning,
 - d) tekniskt bistånd i de fall där detta är lämpligt.
3. Utan att det påverkar andra samarbetsformer enligt detta avtal, särskilt när det gäller bekämpning av narkotikamissbruk och penningtvätt, skall de avtalsslutande parternas administrativa myndigheter ge ömsesidigt bistånd enligt bestämmelserna i protokoll nr 5.

ARTIKEL 57

Samarbete på statistikområdet

Syftet med samarbetet skall vara att harmonisera parternas metoder och se till att statistiken används, bland annat databaser, på alla områden inom detta avtal för vilka statistiska uppgifter kan samlas in.

ARTIKEL 58

Konsumentskydd

Samarbetet på detta område skall inriktas på att göra konsumentskyddsbestämmelserna i gemenskapen och i Libanon förenliga och skall i största möjliga utsträckning omfatta följande:

- a) Ökad överensstämmelse mellan konsumentlagstiftningarna i syfte att undvika handelshinder.

- b) Upprättande och utveckling av system för ömsesidigt informationsutbyte om farliga livsmedel och industriprodukter samt sammankoppling av dessa system (system för snabbt informationsutbyte).
- c) Utbyte av information och experter.
- d) Anordnande av utbildning och tillhandahållande av tekniskt bistånd.

ARTIKEL 59

Samarbete när det gäller förstärkning av institutioner och av rättsstatsprincipen

Parterna upprepar betydelsen av rättsstatsprincipen och av att institutionerna fungerar väl på alla nivåer av förvaltningen i allmänhet och i fråga om brottsbekämpning och rättsliga förfaranden i synnerhet. Det är i detta sammanhang särskilt viktigt att domstolarna är oberoende och effektiva och att juristerna är välutbildade.

ARTIKEL 60

Penningtvätt

1. Parterna är eniga om nödvändigheten av att göra stora ansträngningar för att samarbeta i syfte att hindra att deras finansiella system används för att tvätta intäkter från brottslig verksamhet i allmänhet och från narkotikabrottslighet i synnerhet.
2. Samarbetet på detta område kan omfatta tekniskt och administrativt bistånd som syftar till att fastställa effektiva regler för bekämpning av penningtvätt som är förenliga med internationella normer och genomföra dessa regler på ett effektivt sätt.

ARTIKEL 61

Förebyggande och bekämpning av organiserad brottslighet

1. Parterna är eniga om att samarbeta för att förebygga och bekämpa organiserad brottslighet, särskilt på följande områden: människohandel, utnyttjande för sexuella ändamål, korruption, förfalskning av finansiella instrument, olaglig handel med förbjudna, förfalskade eller piratkopierade produkter och olagliga transaktioner särskilt när det gäller industriavfall eller radioaktivt material, handel med skjutvapen och explosiva ämnen, databrottslighet, handel med stulna bilar.
2. Parterna skall genom nära samarbete fastställa lämpliga förfaranden och normer.
3. Det tekniska och administrativa samarbetet på detta område kommer att omfatta utbildning och förstärkning av effektiviteten hos de myndigheter och organ som ansvarar för bekämpningen och förebyggandet av brottslighet och för utarbetande av brottsförebyggande åtgärder.

ARTIKEL 62

Samarbete beträffande narkotikabekämpning

1. Parterna skall, inom ramen för sina respektive befogenheter och sin respektive behörighet, samarbeta för att åstadkomma en balanserad och integrerad strategi i fråga om narkotika. Narkotikapolitiken och de åtgärder som vidtas inom ramen för denna skall syfta till att minska tillgången till, handeln med och efterfrågan på narkotika samt till en mer effektiv kontroll av prekursorer.

2. Parterna skall komma överens om de samarbetsmetoder som är nödvändiga för att uppnå dessa mål. Åtgärderna skall vara grundade på gemensamt fastställda principer i linje med de fem grundprinciper som antogs vid den extra session om narkotika som hölls i FN:s generalförsamling 1998 (UNGASS).

3. Samarbetet mellan parterna kan omfatta tekniskt och administrativt bistånd särskilt på följande områden: utarbetande av nationell lagstiftning och nationella strategier, inrättande av institutioner och informationscentrum, utbildning av personal, narkotikarelaterad forskning samt förhindrande av avledning av prekursorer som används för olaglig framställning av narkotika. Parterna får enas om att inbegripa andra områden.

AVDELNING VI

SOCIALT OCH KULTURELLT SAMARBETE

KAPITEL 1

DIALOG OCH SAMARBETE PÅ DET SOCIALA OMRÅDET

ARTIKEL 63

Parterna skall tillsammans fastställa de metoder som är nödvändiga för att genomföra samarbetet inom de områden som omfattas av denna avdelning.

ARTIKEL 64

1. Parterna skall föra en regelbunden dialog om alla sociala frågor som är av intresse för dem.
2. Denna dialog skall vara ett medel för att nå framsteg när det gäller rörlighet för arbetstagare, likabehandling och social integration av libanesiska medborgare och gemenskapsmedborgare som lagligt vistas på värdländernas territorier.
3. Dialogen skall särskilt omfatta frågor med anknytning till
 - a) levnads- och arbetsvillkor för migrerande kollektiv,
 - b) migration,
 - c) olaglig invandring,
 - d) åtgärder och program som gynnar likabehandling av libanesiska medborgare och gemenskapsmedborgare, ömsesidig kunskap om kulturer och civilisationer, utveckling av tolerans och avskaffande av diskriminering.

ARTIKEL 65

1. För att befästa samarbetet mellan parterna på det sociala området skall projekt och program genomföras inom alla områden som är av intresse för parterna. Projekten och programmen kan omfatta följande:
 - a) Förbättring av levnadsförhållanden, särskilt i missgynnade områden och områden vars befolkning har fördrivits.

- b) Främjande av kvinnornas roll i den ekonomiska och sociala utvecklingsprocessen, särskilt genom undervisning och medier.
 - c) Stärkande och utveckling av libanesiska familjeplaneringsprogram och program till skydd för mödrar och barn.
 - d) Förbättring av socialförsäkringssystemen och sjukförsäkringssystemen.
 - e) Förbättring av hälso- och sjukvårdssystemet, särskilt genom samarbete när det gäller folkhälsa och förebyggande vård, hälsoskydd, medicinsk utbildning och förvaltning.
 - f) Genomförande och finansiering av utbytes- och fritidsprogram för blandade grupper av libanesiska och europeiska ungdomar, ungdomsarbetare, företrädare för icke-statliga ungdomsorganisationer och andra sakkunniga på ungdomsområdet som är bosatta i medlemsstaterna, i syfte att främja ömsesidig kunskap om varandras kulturer och tolerans.
2. Parterna skall föra en dialog om alla aspekter av ömsesidigt intresse, särskilt om sociala problem såsom arbetslöshet, rehabilitering av personer med nedsatt rörlighet, likabehandling av män och kvinnor, förhållandet mellan arbetsmarknadens parter, yrkesutbildning samt säkerhet och hälsa på arbetsplatsen.

ARTIKEL 66

Samarbetsåtgärderna kan genomföras i samarbete med medlemsstaterna och behöriga internationella organisationer.

KAPITEL 2

SAMARBETE OM KULTURFRÅGOR, AUDIOVISUELLA MEDIER OCH INFORMATION

ARTIKEL 67

1. Parterna är eniga om att främja kulturellt samarbete på områden av gemensamt intresse i en anda av respekt för varandras kulturer. De skall upprätta en varaktig kulturdialog. Detta samarbete skall särskilt inriktas på
 - a) bevarande och restaurering av det historiska arvet och kulturarvet (monument, historiska platser, konstföremål, sällsynta böcker och manuskript osv.),
 - b) utbyte av konstutställningar och konstnärer,
 - c) utbildning av personer som arbetar inom kulturområdet.
2. Samarbetet rörande audiovisuella medier skall ha till syfte att främja till exempel samproduktioner och utbildningssamarbete. Parterna skall främja libanesiskt deltagande i gemenskapsinitiativ på detta område.
3. Parterna är eniga om att gemenskapens och en eller flera medlemsstaters befintliga kulturprogram och andra verksamheter av intresse för båda parterna kan utökas till att omfatta Libanon.

4. Parterna skall dessutom främja kulturellt utbyte av kommersiell natur, särskilt genom gemensamma projekt (produktion, investeringar och marknadsföring), utbildning och informationsutbyte.
5. Vid fastställandet av samarbetsprojekt, program och gemensamma åtgärder skall parterna fästa särskild vikt vid ungdomar, möjlighet att uttrycka sin särart, frågor om bevarande av kulturarvet, kulturspridning och förmåga att kommunicera skriftligen och genom audiovisuella medier.
6. Samarbetet skall genomföras på det sätt som anges i artikel 42.

KAPITEL 3

SAMARBETE NÄR DET GÄLLER FÖREBYGGANDE OCH KONTROLL AV OLAGLIG INVANDRING

ARTIKEL 68

1. Parterna är eniga om att samarbeta för att förhindra och kontrollera olaglig invandring. För detta ändamål
 - a) samtycker medlemsstaterna till att återta de av sina medborgare som olagligen uppehåller sig på Libanons territorium, på begäran av den senare och utan ytterligare formaliteter när sådana personer väl har identifierats,

- b) samtycker Libanon till att återta de av sina medborgare som olagligen uppehåller sig på en medlemsstats territorium, på begäran av den senare och utan ytterligare formaliteter när sådana personer väl har identifierats.

Medlemsstaterna och Libanon skall i detta syfte även förse sina medborgare med lämpliga identitetshandlingar.

2. För medlemsstaterna i Europeiska unionen skall skyldigheten enligt denna artikel endast gälla för de personer som i enlighet med förklaring (nr 2) om medborgarskap i en medlemsstat, som fogats till Fördraget om Europeiska unionen i förhållande till gemenskapen skall anses vara deras medborgare.

3. För Libanon skall skyldigheten enligt denna artikel gälla endast för de personer som i enlighet med Libanons rättsväsende och relevanta lagar om medborgarskap skall anses vara medborgare i Libanon.

ARTIKEL 69

1. Efter detta avtals ikraftträdande skall parterna, om en av dem så begär, inleda förhandlingar om och ingå bilaterala avtal med varandra, genom vilka de särskilda skyldigheterna i samband med återtagande av deras medborgare fastställs. Dessa avtal skall, om en av parterna anser att så är nödvändigt, även omfatta ordningar för återtagande av medborgare i tredje land. Dessa avtal skall innehålla närmare bestämmelser om de kategorier av personer som omfattas av dessa ordningar och villkoren för deras återtagande fastställas.

2. Libanon kan ges lämpligt ekonomiskt och tekniskt bistånd för genomförandet av dessa avtal.

ARTIKEL 70

Associeringsrådet skall undersöka vilka andra gemensamma åtgärder som kan vidtas för att förebygga och kontrollera olaglig invandring.

AVDELNING VII

EKONOMISKT SAMARBETE

ARTIKEL 71

1. I syfte att fullt ut bidra till att förverkliga detta avtals mål skall ett ekonomiskt samarbete genomföras till förmån för Libanon enligt de förfaranden och med de finansiella medel som är lämpliga.
2. Dessa förfaranden skall, när detta avtal har trätt i kraft, antas av parterna gemensamt med hjälp av de instrument som är mest lämpliga.
3. Samarbetet kan, förutom de områden som omfattas av avdelningarna V och VI i detta avtal, bland annat inriktas på att
 - a) underlätta reformer för modernisering av ekonomin,
 - b) återuppbygga och modernisera ekonomisk infrastruktur,
 - c) främja privata investeringar och sysselsättningskapande verksamheter,

- d) ta hänsyn till hur det gradvisa införandet av ett frihandelsområde inverkar på den libanesiska ekonomin, särskilt när det gäller modernisering och omstrukturering av de berörda ekonomiska sektorerna, i synnerhet industrin,
- e) genomföra kompletterande åtgärder till stöd för verksamheter som tillämpas inom de sociala sektorerna, särskilt för reform av socialförsäkringssystemet.

ARTIKEL 72

Inom ramen för de gemenskapsinstrument som är avsedda att stödja programmen för strukturanpassning i Medelhavsländerna, och i nära samarbete med de libanesiska myndigheterna och andra bidragsgivare, särskilt internationella finansinstitut, skall gemenskapen undersöka lämpliga sätt att stödja Libanons strukturpolitik i syfte att återupprätta omfattande ekonomisk balans och skapa ett ekonomiskt klimat som gynnar ökad tillväxt, samtidigt som det förbättrar den sociala välfärden.

ARTIKEL 73

För att uppnå ett samordnat tillvägagångssätt avseende de makroekonomiska och finansiella problem som undantagsvis skulle kunna bli en följd av det gradvisa genomförandet av detta avtal, skall parterna inom ramen för den regelbundna ekonomiska dialog som upprättas enligt avdelning V ägna särskild uppmärksamhet åt utvecklingen av handeln och de finansiella förbindelserna mellan gemenskapen och Libanon.

AVDELNING VIII

INSTITUTIONELLA OCH ALLMÄNNA BESTÄMMELSER SAMT SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL 74

1. Härmed inrättas ett associeringsråd som vid behov skall sammanträda på ministernivå på initiativ av ordföranden i enlighet med de villkor som anges i dess arbetsordning.
2. Associeringsrådet skall behandla alla frågor av betydelse som uppkommer inom ramen för avtalet och alla andra bilaterala eller internationella frågor av gemensamt intresse.

ARTIKEL 75

1. Associeringsrådet skall bestå av medlemmarna av Europeiska unionens råd och ledamöter av Europeiska gemenskapernas kommission, å ena sidan, och medlemmar av den libanesiska regeringen, å andra sidan.
2. Medlemmarna i associeringsrådet kan låta sig företrädas på de villkor som skall fastställas i dess arbetsordning.
3. Associeringsrådet skall självt fastställa sin arbetsordning.

4. Ordförandeskapet i associeringsrådet skall utövas i tur och ordning av en medlem av Europeiska unionens råd och en medlem av Libanons regering i enlighet med bestämmelser som skall fastställas i associeringsrådets arbetsordning.

ARTIKEL 76

1. Associeringsrådet skall, för att syftena med detta avtal skall kunna uppnås, ha befogenhet att fatta beslut i de fall som anges i avtalet.
2. De beslut som fattas skall vara bindande för parterna, som skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra dem. Associeringsrådet får även avge lämpliga rekommendationer.
3. Associeringsrådet skall utarbeta sina beslut och sina rekommendationer i samförstånd mellan de båda parterna.

ARTIKEL 77

1. Härmed inrättas en associeringskommitté som skall ansvara för detta avtals genomförande, om inte annat följer av associeringsrådets befogenheter.
2. Associeringsrådet får delegera alla eller en del av sina befogenheter till associeringskommittén.

ARTIKEL 78

1. Associeringskommittén skall sammanträda på tjänstemannanivå och bestå av företrädare för medlemmar av Europeiska unionens råd och för ledamöter av Europeiska gemenskapernas kommission, å ena sidan, och företrädare för Libanons regering, å andra sidan.
2. Associeringskommittén skall själv anta sin arbetsordning.
3. I princip skall associeringskommittén sammanträda växelvis i gemenskapen och i Libanon.

ARTIKEL 79

1. Associeringskommittén skall ha befogenhet att fatta beslut i fråga om förvaltningen av detta avtal samt på de områden på vilka rådet har delegerat sina befogenheter till den.
2. Associeringskommitténs beslut skall fattas i samförstånd mellan parterna och vara bindande för parterna, som skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för beslutens genomförande.

ARTIKEL 80

Associeringsrådet får besluta att inrätta arbetsgrupper eller organ som är nödvändiga för att genomföra detta avtal. Det skall fastställa arbetsbeskrivningen för sådana arbetsgrupper eller organ som skall vara underställda det.

ARTIKEL 81

Associeringsrådet skall vidta alla lämpliga åtgärder för att underlätta samarbetet och kontakterna mellan Europaparlamentet och det libanesiska parlamentet och mellan gemenskapens Ekonomiska och sociala kommitté och dess motsvarighet i Libanon.

ARTIKEL 82

1. Envar av parterna får hänskjuta alla tvister avseende tillämpningen eller tolkningen av detta avtal till associeringsrådet.
2. Associeringsrådet får lösa tvisten genom ett beslut.
3. Envar av parterna skall vara skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att genomföra det beslut som avses i punkt 2.
4. Om det inte är möjligt att avgöra tvisten i enlighet med punkt 2 får en part underrätta den andra parten om att den utsett en skiljeman. Den andra parten skall då utse en andra skiljeman inom två månader. När det gäller tillämpningen av detta förfarande skall gemenskapen och medlemsstaterna anses vara en enda part i tvisten.

Associeringsrådet skall utse en tredje skiljeman.

Skiljemännens beslut skall fattas med enkel majoritet.

Parterna i tvisten är skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att genomföra skiljemännens beslut.

ARTIKEL 83

Ingenting i detta avtal skall hindra en part från att vidta åtgärder som

- a) den anser nödvändiga för att förhindra utlämnandet av upplysningar som kan skada dess väsentliga säkerhetsintressen,
- b) rör produktionen av eller handeln med vapen, ammunition eller krigsmateriel, eller som rör forskning, utveckling eller produktion som är oumbärlig för försvarsändamål, under förutsättning att sådana åtgärder inte försämrar konkurrensvillkoren för de produkter som inte är avsedda för särskilda militära ändamål,
- c) den anser väsentliga för sin egen säkerhet i händelse av allvarliga inre störningar som påverkar upprätthållandet av lag och ordning, under krig eller allvarlig internationell spänning som utgör ett krigshot, eller för att fullgöra skyldigheter som den har godtagit i syfte att upprätthålla fred och internationell säkerhet.

ARTIKEL 84

Inom de områden som omfattas av detta avtal och utan att det påverkar särskilda bestämmelser i detta

- a) får de ordningar som Libanon tillämpar med avseende på gemenskapen inte ge upphov till någon diskriminering mellan medlemsstaterna, deras medborgare eller deras bolag eller andra företag,
- b) får de ordningar som gemenskapen tillämpar med avseende på Libanon inte ge upphov till någon diskriminering mellan libanesiska medborgare eller bolag eller andra företag.

ARTIKEL 85

Vad beträffar direkt beskattning får ingen bestämmelse i detta avtal ha till verkan

- a) att utsträcka de skatteförmåner som beviljats av någondera parten inom ramen för ett internationellt avtal eller en överenskommelse som binder denna part,
- b) att hindra en part från att anta eller tillämpa åtgärder för att förhindra bedrägeri eller skatteflykt,
- c) att hindra en part från att tillämpa sina relevanta skattebestämmelser på skattepliktiga personer som inte befinner sig i en identisk situation, särskilt vad gäller bostadsort.

ARTIKEL 86

1. Parterna skall vidta alla allmänna eller särskilda åtgärder som fordras för att de skall kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta avtal. De skall se till att de mål som fastställs i detta avtal uppnås.
2. Om den ena parten anser att den andra parten har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt detta avtal, får den vidta lämpliga åtgärder. Dessförinnan skall den, utom i särskilt brådskande fall, förse associeringsrådet med alla relevanta upplysningar som behövs för en grundlig undersökning av situationen i syfte att finna en för parterna godtagbar lösning.
3. Vid valet av de lämpliga åtgärder som avses i punkt 2 skall de åtgärder som minst hindrar tillämpningen av detta avtal prioriteras. Parterna är även eniga om att dessa åtgärder skall vidtas i enlighet med folkrätten och stå i proportion till överträdelsen.

Dessa åtgärder skall omedelbart anmälas till associeringsrådet och skall på begäran av den andra parten bli föremål för samråd inom associeringsrådet.

ARTIKEL 87

Bilagorna 1 och 2 och protokollen nr 1–5 skall utgöra en integrerad del av detta avtal.

ARTIKEL 88

I detta avtal avses med "parterna" å ena sidan gemenskapen eller dess medlemsstater, eller gemenskapen och dess medlemsstater enligt deras respektive befogenheter, och å andra sidan Libanon.

ARTIKEL 89

1. Detta avtal skall ingås på obestämd tid.
2. Endera parten får säga upp detta avtal genom att underrätta den andra parten om sin avsikt. Detta avtal skall upphöra att gälla sex månader efter dagen för en sådan underrättelse.

ARTIKEL 90

Detta avtal skall tillämpas, å ena sidan, på de territorier där Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen är tillämpligt och i enlighet med de villkor som fastställs i fördraget, och, å andra sidan, på Libanons territorium.

ARTIKEL 91

Detta avtal är upprättat i två exemplar på arabiska, danska, engelska, finska, franska, grekiska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska språken, vilka alla texter är lika giltiga. Avtalet skall deponeras i Europeiska unionens råds generalsekretariat.

ARTIKEL 92

1. Detta avtal skall godkännas av parterna i enlighet med deras respektive förfaranden.
2. Detta avtal skall träda i kraft den första dagen i den andra månad som följer på den dag då parterna underrättar varandra om att de förfaranden som avses i punkt 1 är avslutade.
3. När detta avtal träder i kraft skall det ersätta samarbetsavtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Libanon samt avtalet mellan medlemsstaterna i Europeiska kol- och stålgemenskapen och Libanon, vilka undertecknades i Bryssel den 3 maj 1977.

ARTIKEL 93

Interimsavtal

Om, i avvaktan på att de förfaranden som är nödvändiga för detta avtals ikraftträdande avslutas, bestämmelserna i vissa delar av detta avtal, särskilt bestämmelserna om fri rörlighet för varor, sätts i kraft genom ett interimsavtal mellan gemenskapen och Libanon, är parterna överens om att uttrycket "den dag då detta avtal träder i kraft" under sådana omständigheter och såvitt avser avdelningarna II och IV i detta avtal och bilagorna 1 och 2 samt protokollen 1–5 till detta avtal skall avse den dag då interimsavtalet träder i kraft med avseende på förpliktelserna enligt nämnda artiklar, bilagor och protokoll.